

CEM DURAN UZUN

OHAL sonrası terörle mücadele

O lağanüstü hal (OHAL) 15 Temmuz darbe girişimi sonrası devletin ihtiyaç duyduğu hukuksal bir yönetim modeli olarak ilan edildi ve iki yıl boyunca uygulandı. Darbe girişiminin yarattığı sarsıntı, FETÖ'nün devletin tüm kritik kurumlarına uzanan gizli yapılanması, devam eden PKK ve DEAŞ terörü ile iç savaş yaşayan komşu ülkelerden kaynaklı tehditler OHAL ilanının sebepleri idi. İki yıllık süre boyunca hem yürütme organı aldığı idari tedbirlerle hem de yargı organı FETÖ/PDY ve fiili darbe davalarıyla teröre karşı yoğun ve etkili bir mücadele yürüttü. İki yılın sonunda sağlanan ilerleme sebebiyle devlet OHAL'e ihtiyaç duymadığı için süresini uzatmadı ve 18 Temmuz 2018'de OHAL sona erdi. **Ancak OHAL'in sona ermesi terörle mücadelenin bittiği anlamına gelmediği için yeni tedbirler alınmaya devam edecektir.**

İki yıllık OHAL süreci boyunca Bakanlar Kurulu 32 adet OHAL KHK'sı çıkardı. Bunlarla devletin FETÖ'den arındırılması, silahlı kuvvetlerin yeniden yapılandırılması, darbe ve FETÖ yargılamalarının kolaylaştırılması gibi konularda önemli adımlar atıldı. KHK'lar ile Meclisin devre dışı bırakıldığı eleştirilerine karşın, kabul edilen OHAL KHK'larının -en son kabul edilen hariçtamamı Meclis denetimine sunuldu ve Meclis tarafından kabul edilerek yasalaştı. Nihayetinde idarenin aldığı tedbirler sayesinde her üç terör örgütünden kaynaklanan tehdidin iki yıl öncesiyle kıyaslanamayacak derecede gerilediği görüldü.

15 Temmuz darbe girişimine en erken ve etkili cevap veren kurumlardan olan yargı, darbe girişimi sonrasında da insanüstü bir çaba ile FETÖ/PDY ve fiili darbe girişimi davalarını iki ayrı koldan yürütüyor. Adalet Bakanlığının son verilerine göre toplam 289 darbe davasından 195'i ilk derece mahkemesinde karara ulaşmış ve 94 dava ise sona yaklaşmış durumda. Ağır ceza mahkemelerinde görülen çok sanıklı ve kapsamlı bu davaların büyük çoğunluğunun iki yıl dolmadan bitirilmesi Türkiye'deki yargılamaların hızını bilenler tarafından yargının büyük bir başarısı olarak nitelendirilmektedir. Bu hızlı yargılamanın yanında savunma hakkı ve adil yargılanma ilkelerinin korunduğunu belirtmek gerekir. İddia edildiği gibi bu yargılamalarda sanıklar bir torbaya doldurulup topluca cezalandırılmıyor, titiz bir çalışmayla suçlular tespit edilip cezalandırılıyor. Nitekim biten davalarda 2 bin 150 sanığa ceza verilmişken, 2 bin 62 sanık ise beraat etmiştir.

Terörle mücadele devam edecek

OHAL sona ermesine rağmen başta FETÖ ve PKK olmak üzere Türkiye'nin terörle etkili bir şekilde mücadele etme zorunluluğu devam ediyor. **Geçtiğimiz dönem boyunca FETÖ'ye karşı çok sayıda muharebe kazanılmış ama savaş henüz bitmemiştir. FETÖ'nün savaşma iradesi kırılmamış ve tam anlamıyla teslim olmamıştır.** FETÖ mensupları yurt dışında açıkça ve yoğun bir şekilde Türkiye aleyhine

çalışmakta, yurt içinde ise gizli faaliyetlerine devam etmektedir. [TSK](#)'dan bugüne kadar on beş bin asker ihraç edilmesine rağmen hala her gün farklı şehirlerde yapılan FETÖ operasyonlarına şahit olunuyor. İhraç edilen on beş bin asker sayısının iki katına çıkma ihtimalinden bahsediliyor. Ayrıca yakalanıp yargılanan darbe faileri ve FETÖ mensuplarında gerçek ve samimi bir pişmanlık ve itiraf çok az sayıdadır. Darbe girişiminin hemen ertesinde yapılan itirafların çoğu sonradan mahkeme önünde inkar edilmiştir. Sanıkların hapisanelerde örgüt bağına devam ettirdikleri ve davalarda toplu hareket ettikleri görülüyor. Darbe sanıklarının hala siyasi iklimin değişmesini ve hapisaneden çıkararak tekrar gücü elde edeceklerini bekledikleri anlaşılıyor. Bütün bunlar OHAL sonrasında da devletin terörle mücadele sürecini alarm durumunda ve dikkatli bir şekilde yürütmesi gerektiğini gösteriyor.

Bu koşullar içinde OHAL sonrası döneme hazırlık amacıyla [AK Parti](#)'li milletvekilleri tarafından 16 Temmuz 2018'de [TBMM](#)'ye bir kanun teklifi sunulmuştur. Teklifin genel amacı olağan dönemde hukuk devleti ve temel hak ve özgürlükler çerçevesinde terörle mücadelenin etkin bir şekilde devam etmesi ve idari soruşturmalar ile yargının soruşturma ve kovuşturmalarının aksamaması için gerekli tedbirleri almak olarak açıklanmıştır.

Teklifin içeriğinin netleşmesiyle kısa sürede muhalefet partilerinden çeşitli eleştiriler yöneltilmiştir. Özetle bu düzenlemelerin OHAL'i olağan döneme taşımak ve adı OHAL olmadan üç yıl daha uzatmak anlamına geldiği ileri sürülmüştür. Oysaki OHAL'in devlete sağladığı yetkilerin bu teklifteki düzenlemelerle kıyaslanması mümkün değildir. OHAL'de yürütme organı yetki yasasına ihtiyaç duymadan OHAL KHK'ları çıkararak temel hakları sınırlandırabilir ve hatta durdurabilir. Ayrıca Olağanüstü Hal Kanunu idareye, eğitim/ öğretime ara vermekten görevli personelin yıllık izinlerini sınırlama veya kaldırmaya, haberleşme araç ve gereçlerinden yararlanmaktan halkın temel ihtiyaçlarına yönelik tedbirleri almaya, sokağa çıkma yasağından kolluk güçlerinin arama ve el koyma yetkilerine, silah taşıma yasağından toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yasaklanmasına kadar çok geniş bir alanda tedbirler alma yetkisi vermektedir. **OHAL'in kalktığı 18 Temmuz 2018 itibarıyla artık devletin bu yetkileri kullanma imkanı yoktur.**

Meclis gündemindeki teklif ile valilerin geçmişte zaten kullandıkları belli bölgelere giriş çıkışı yasaklama yetkisi somutlaştırılmakta ve on beş gün ile sınırlanmaktadır. Gözaltı süresi [Anayasa](#)'nın 19. maddesindeki sınırlara uygun olarak üç yıllığına ve sadece terör suçları için düzenlenmektedir. Kamudan ihraçların ise Anayasa'nın 129. maddesindeki memurların disiplin işlemleri ilgili usul kuralları ve savunma hakkı korunarak nasıl yapılacağı belirlenmektedir. Eleştirilen bu hükümlerin dışındaki maddeler ise teknik konulara ilişkindir. Sonuç olarak diyebiliriz ki bu kanun teklifi mevcut anayasal ilkeler çerçevesinde terörle mücadelenin etkin bir şekilde devam etmesini amaçlamaktadır. OHAL'in ismi olmadan devam etmesi söz konusu değildir.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları [Turkuvaz Medya Grubu'na](#) aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.
Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiş ve uyum kararnameleleri (7.7.2018)**
- > **Seçim güvenliği ve sandıkların birleştirilmesi (2.6.2018)**
- > **Müftüye nikâh yetkisi istismara sebep olur mu? (21.10.2017)**

